

Advies

Krijtlijnen voor de hervorming van het stelsel van de opleidingscheques

Advies

De SERV formuleerde op 14 oktober 2009 een aantal krijtlijnen voor de hervorming van het Vlaams stimuleringsbeleid. Hierbij gaat de SERV ook in op het stelsel van de opleidingscheques voor werknemers. Meer specifiek vraagt de SERV onder meer 1) een verhoogde aanwending van de mogelijkheid tot differentiatie ten einde de participatie van kansengroepen te verbeteren en te komen tot meer arbeidsmarktgericht gebruik, 2) de co-financiering vanuit andere beleidsdomeinen dan werk voor niet-arbeidsmarktgerichte opleidingen en 3) de uitbreiding naar andere doelgroepen.

In het Werk- en Investeringsplan (december 2009) voorzien de Vlaamse Regering en de Vlaamse sociale partners 1) het differentiëren van het stelsel hierbij uitgaande van de principes van het SERV-advies (differentiëren naar plus verbreden van doelgroep en het bevorderen van de arbeidsmarktgerichtheid) 2) het onderzoeken van de mogelijkheid tot financiering vanuit andere beleidsdomeinen. Concrete bevat het Wip het voornemen om te komen tot een positieve differentiatie voor mensen in armoede, laaggeschoolden en 50-plussers.

Met wat volgt wenst de SERV verder richting te geven aan de hervorming van het stelsel van de opleidingscheques. Dit gebeurt in volle bewustzijn van de budgettaire situatie maar zonder echter de 'ideale tekening' er op te enten. De SERV opteert er voor eerst het toekomstig stelsel uit te tekenen om nadien stap voor stap te komen tot de implementatie ervan. Dit laatst zal pragmatisch dienen te gebeuren, onder meer binnen de budgettaire contouren.

Voor de SERV dient de hervorming van het stelsel van de opleidingscheques gestoeld te zijn op volgende basisprincipes

- Realiseren van een meer arbeidsmarktrelevant gebruik van de opleidingscheques....
- .... zonder de bijdrage aan het levensbreed leren te hypothekeren.
- Schrappen van die opleidingen waarover een consensus kan bestaan dat ze op geen enkele wijze de arbeidsmarktpositie van de werknemer versterken noch kaderen in het levensbreedleren.
- Implementeren van cofinanciering vanuit andere beleidsdomeinen dan werk voor de levensbreed leren opleidingen
- Verhogen van de participatie van kansengroepen
- Invoeren van een krediet op meerjarenbasis
- Overgaan tot het erkennen van opleidingen

- Onderzoeken op welke manier de maatregel ook voor andere doelgroepen kan worden aangereikt
- Garanderen van een transparant leerbewijs voor iedere met succes doorlopen opleiding
- Garanderen van transparantie en administratieve eenvoud.
- Behouden van de laagdrempeligheid, één van de sterke punten van het huidige stelsel, door middel van duidelijke en gerichte communicatie, een eenvoudige en functionele front-office en een uitgebouwde back-office.
- Wervend communiceren

Zoals reeds gesteld, zal de implementatie van deze krijtlijnen stap per stap verlopen. De SERV is van mening dat onderstaande aspecten op korte termijn reeds kunnen en moeten worden gerealiseerd. De SERV hecht echter evenveel belang aan de implementatie van de andere basisprincipes.

Het indelen op macroniveau van de tot op heden ondersteunde opleidingen in vier categorieën en het voorzien van een transfermechanisme op microniveau.

Volgens de SERV kunnen de opleidingen in volgende vier categorieën worden ingedeeld:

- Opleidingen die niet langer ondersteund worden: alle opleidingen waarover een consensus kan bestaan dat ze niet langer moeten ondersteund worden via opleidingscheques omdat ze noch de arbeidsmarktpositie ondersteunen noch passen ikv levensbreed leren.
- Algemene Taalopleidingen: dit zijn alle taalopleidingen die niet gericht zijn op gespecialiseerde functiespecifieke competenties .
- Opleidingen in functie van het levensbreed leren: Opleidingen die kaderen in het levensbreed leren maar die voor de overgrote meerderheid van de participanten niet onmiddellijk een aantoonbare arbeidsmarktrelevantie hebben.
- Arbeidsmarktrelevante opleidingen: opleidingen waarvan het volgen een duidelijke arbeidsmarktrelevantie heeft.

Om te komen tot deze indeling wenst de SERV dus te vertrekken vanuit een categoriale indeling van de opleidingen. Dit betekent dat op **macroniveau** bepaald wordt tot welke van de vier categorieën een soort opleiding behoort. Belangrijk is echter dat op **microniveau** de mogelijkheid voorzien is om, indien gemotiveerd voor dit particuliere geval, een opleiding uit de categorieën 'algemene taalopleiding' en 'opleiding in functie van het levensbreed leren' toch als een arbeidsmarktrelevante opleiding te beschouwen. De SERV ziet het POP als het instrument om dit te implementeren en een evenwicht te creëren tussen de categoriale afbakening en de individuele inschatting. Omdat het echter nog wel een tijd zal duren voor het POP operationeel is, vraagt de SERV aan het beleid om voorstellen te formuleren betreffende een snel-

le (tijdelijke) implementatie van bovenstaand idee en dit conform de hierboven weergegeven basisprincipes. De SERV vraagt te onderzoeken of het mogelijk is om onder meer te werken met individuele attesten (bv. uitgereikt in het kader van loopbaaninformatie, loopbaanbegeleiding en outplacement) en de rechthebbenden op een verschuiving op microniveau af te bakenen tot de kansengroepen”.

Het variëren van de mate van ondersteuning naar gelang de categorie van opleidingen.

De SERV is van mening dat, met het oog op het verhogen van het aandeel van arbeidsmarkt-relevante opleidingen, een differentiatie van de ondersteuning aangewezen is.

- Algemene Taalopleidingen: deze opleidingen dienen minder dan op heden ondersteund te worden vanuit het beleidsdomein werk.
- Opleidingen in functie van het levensbreed leren: deze opleidingen dienen minder dan op heden ondersteund te worden vanuit het beleidsdomein werk
- Arbeidsmarktrelevante opleidingen: deze opleidingen dienen vanuit het beleidsdomein werk sterker ondersteund te worden dan de andere twee categorieën. De ondersteuning dient wel te worden gedifferentieerd naar kenmerken van de persoon.

De SERV suggereert dat er een aantal implementatiescenario's worden uitgewerkt. Zowel 1) het werken met aparte cheques voor de verschillende categorieën (“taalcheque, cheque algemene vorming en cheque arbeidsmarktopleidingen”) 2) het beperken van het aandeel te besteden aan levensbreed leren en/of algemene taalopleidingen binnen één stelsel voor alle drie de categorieën als 3) het werken met (beperkte) vaste bedragen voor de niet-arbeidsmarkt-relevante opleidingen kunnen hierbij als mogelijkheden onderzocht worden.

Het voorzien van cofinanciering vanuit andere beleidsdomeinen dan werk voor de opleidingen levensbreed leren

Ten einde meer te kunnen inzetten op arbeidsmarkt-relevante opleidingen pleit de SERV inzake de ‘algemene taalopleidingen’ en ‘opleidingen in functie van het levensbreed leren’ voor een beperktere ondersteuning dan op heden vanuit het beleidsdomein werk. Vanuit een zelfde filosofie is de SERV in het advies van 2009 vragende partij voor een financiering van de opleidingen levensbreed leren vanuit andere beleidsdomeinen. De SERV legt deze vraag formeel voor aan de Vlaamse Regering.

Het positief differentiëren van de ondersteuning arbeidsmarktgerichte opleidingen voor de kansengroepen laaggeschoolden, 50 plussers en mensen in armoede.

De SERV vraagt de uitvoering van het WIP-voornemen om de ondersteuning voor laaggeschoolden, 50 plussers en mensen in armoede positief te gaan differentiëren voor opleidingen die arbeidsmarktgericht zijn. Nadere analyse, onder meer van de gemiddeld besteedde bedragen, doet de SERV echter vermoeden dat het optrekken van het totaal bedrag weinig zoden

aan de dijk zal brengen. Voor 50-plussers kan gestreefd worden naar een verhoging van het aandeel dat de overheid op zich neemt. Voor alle drie de groepen moet door middel van een geïntegreerde aanpak (meer gedifferentieerde wijze van opleidingsaanpak vanuit de aanbieders en vraagstimulering koppelen aan loopbaanbeleid) ingezet worden op het creëren van een cultuur van levenslang leren.

Het voorzien van eenduidige registratie en permanente monitoring.

Voor de SERV is het noodzakelijk dat er een eenduidige registratie wordt uitgewerkt die permanente monitoring en temporele evaluatie toelaat. Hierbij dient vanzelfsprekend ook aandacht te gaan naar het monitoren van de krachtlijnen van dit advies, zoals het streven naar meer arbeidsmarktgericht gebruik en het bevorderen van de participatie van kansengroepen.

Met deze uitgangspunten en krachtlijnen verwachten de sociale partners dat het stelsel van de opleidingscheques optimaler zal kunnen aangestuurd en budgettair beter beheerst worden.

